

NIK: Klasyfikacja gruntów wymaga gruntownych zmian

Kategoria: Zarządzanie Przestrzenią

Opublikowano: czwartek, 15, czerwiec 2023 17:11

Przemysław Matysiak

Odsłony: 560

Działania starostów nie zapewniły prawidłowego wykonywania gleboznawczej klasyfikacji gruntów, a ich nadzór nad prowadzonymi postępowaniami był niewystarczający – stwierdził NIK w wynikach kontroli pn. „Wykonywanie gleboznawczej klasyfikacji gruntów”.

Izba wskazała, że istotne nieprawidłowości stwierdzono w większości skontrolowanych starostw i dotyczyły one 73 proc. objętych badaniem postępowań. Ustawodawca nie uregulował wymagań kwalifikacyjnych dla gleboznawców. Oznacza, to że klasyfikatorem może być dowolna osoba upoważniona przez starostę, co stwarza wysokie ryzyko nieprawidłowego przeprowadzania gleboznawczej klasyfikacji gruntów. Ponadto w 14 powiatach (z 16 objętych kontrolą) klasyfikacja gruntów odbywała się de facto na zlecenie ich właścicieli, a przeprowadzali ją opłacani przez nich gleboznawcy. Prowadziło to do konfliktu interesów, który uważany jest za jeden z mechanizmów prowadzących do korupcji.

Za klasyfikację gruntów odpowiedzialni są starostowie, którzy dane te gromadzą, tworząc ewidencję gruntów i budynków (EGiB). Na jej podstawie odbywają się prace związane m.in. z planowaniem przestrzennym, wymiarem podatków, oznaczaniem nieruchomości w księgach wieczystych, statystyką publiczną, gospodarką nieruchomościami czy wreszcie ewidencją gospodarstw rolnych. Od rzetelności danych ewidencyjnych zależą stawki podatku rolnego, należności i opłaty roczne z tytułu wyłączenia gruntu z produkcji rolnej lub leśnej, czy prawidłowość przeznaczania gruntów rolnych na cele nierolnicze lub nieleśne.

Jak podaje NIK, kontrolerzy przeprowadzili analizę w łącznie 16 powiatach z terenu pięciu województw. Dotyczyła ona wyłącznie gruntów publicznych, gdyż Izba nie ma uprawnień do kontrolowania własności osób prywatnych. Kontrola objęła lata 2017-2022 (I kwartał).

Najważniejsze ustalenia kontroli, na które wskazała NIK to:

- obowiązujące regulacje ustawowe nie określają ani kryteriów wyboru, ani wymagań kwalifikacyjnych gleboznawców. Oznacza, to że klasyfikatorem może być dowolna osoba upoważniona przez starostę, co stwarza wysokie ryzyko nieprawidłowego przeprowadzania gleboznawczej klasyfikacji gruntów;
- klasyfikacja gruntów odbywała się de facto na zlecenie ich właścicieli, a przeprowadzali ją opłacani przez nich gleboznawcy. Mogło to skutkować zaniżaniem klasy ziemi, a w konsekwencji – odprowadzaniem mniejszych podatków i unikaniem opłat za wyłączenie gruntów z produkcji rolnej lub leśnej;
- stworzono warunki do naruszenia bezstronności i niezależności klasyfikatorów, gdyż wydając opinie znajdowali się w sytuacji konfliktu interesów, który uważany jest za jeden z mechanizmów prowadzących do korupcji;
- decyzje o ustaleniu klasyfikacji gruntów wydawano nieterminowo;
- skontrolowani starostowie nierzetelnie nadzorowali postępowania klasyfikacyjne.

W konsekwencji NIK sformułowała wniosek pokontrolny do Ministra Rozwoju i Technologii o sfinalizowanie działań zmierzających do wprowadzenia zmian w Prawie geodezyjnym i kartograficznym, określających niezbędne kwalifikacje dla osób uprawnionych do przeprowadzania czynności klasyfikacyjnych w ramach gleboznawczej klasyfikacji gruntów, zapewniające odpowiedni poziom merytoryczny opinii wydawanych przez klasyfikatorów.

NIK: Klasyfikacja gruntów wymaga gruntownych zmian

Kategoria: Zarządzanie Przestrzenią

Opublikowano: czwartek, 15, czerwiec 2023 17:11

Przemysław Matysiak

Odśłony: 560

Do starostów powiatowych, odpowiedzialnych za przeprowadzanie gleboznawczej klasyfikacji gruntów, NIK wniosła o:

- zwiększenie nadzoru nad prowadzeniem postępowań klasyfikacyjnych, w szczególności celem zapewnienia prawidłowości i rzetelności danych wykazywanych w projektach ustalenia klasyfikacji;
- zapewnienie przeprowadzania gleboznawczej klasyfikacji na wszystkich gruntach podlegających klasyfikacji z urzędu, w tym zwłaszcza na gruntach zmeliorowanych;
- dokonywanie zmian w EGiB wynikających z ostatecznych decyzji o ustaleniu klasyfikacji w wymaganym terminie;
- zweryfikowanie aktualności danych zawartych w EGiB w odniesieniu do działek stanowiących własność powiatu lub powiatowych jednostek organizacyjnych.

Z informacją NIK o wynikach kontroli pn. „Wykonywanie gleboznawczej klasyfikacji gruntów” można zapoznać się [tutaj](#)